

Vzdělávací materiál projektu Zlepšení podmínek výuky v ZŠ Sloup

Název vzdělávacího materiálu	Porozumění historickému textu – Čtyři artikuly pražské
Anotace	Pracovní listy k procvičení porozumění historickému textu, doby Karla IV. a navázání na počátky husitství.
Autor	Mgr. Renata Kulíšková
Jazyk	Český jazyk
Očekávaný výstup	Žák si procvičí práci s textem, dozví se o počátcích husitství.
Třída	7.

Čtyři artikuly pražské

1, Než se pustíte do období husitství, zopakujte si důležité údaje z období vlády Jana a Karla Lucemburských. Doplňte vynechaná místa v textu:

Nápověda: Karlův most, Horní Lužice, arcibiskupství, IV., Jan Lucemburský, Braniborsko, král, Lucembursko, Eliška, Dolní Lužice, Arnošt, Kresčák, římský císař, Slezsko, Karlova univerzita, Morava, Pražský hrad, Království české, sv. Vít.

V roce 1310 nastoupil na český trůn, který se oženil s Přemyslovnou
Padl v bitvě u Jeho syn Karel byl českým Karlem I. a od roku 1355
..... jako Karel V roce 1348 založil V Praze nechal vybudovat
..... hrad, most a katedrálu Pražské biskupství bylo povýšeno na
..... 1. arcibiskupem byl z Pardubic. Země Koruny české tvořily
..... a vedlejší země,,
.....,,

2, Husité své hlavní požadavky shrnuli do dokumenty tzv. Čtyři artikuly pražské. Chtěli, aby tato čtyři pravidla byla přijata a fungovala jako zákon. Katolická církev na to nechtěla přistoupit. Přečtěte si požadavky:

Všem vuobec a každému křesťanu zvlášť buď to svědomo i oznámeno, že obec Česká a v naději Boží věrní křesťané stojie a s Boží pomocí státi mienie vším svým statkem i životem i smrtí, jakož nejdéle budú moci, proti každému živému jim v tom odpornému, nic o jiné se neposazujíc a vydávajíc, než o ty kusy čtyři křesťanské a v Novém Zákoně přikázané od Pána Jezu Krista.

Najprvé: aby slovo Božie po království Českém svobodně a bez překážky od křesťanských kněží bylo zvěstováno a kázáno, jakož Spasitel náš přikazuje (Mat. 28,19 a Marci 16,15): *Jdúc po všem světě, kažte Čtenie všemu stvoření člověckému.*

Druhé: aby velebná svátost těla a krve Božie pod oběma způsobama chleba a vína všem věrným křesťanuom, jimž hříech smrtný nepřekážie, svobodně byla dávána, podle ustavenie a přikázanie Spasitele (Math. 26,26-28; Marci 14,22-24; Lucae 22,17-20), jenž die: *Vezměte a jezte, toť jest tělo mé, a Píte z toho všichni, toť jest krev má nového poručenstvie, jenž za mnohé vylita bude;* a tu přikazuje apoštolóm řka: *To čiňte.*

Třetí, že mnozí knězie a mnišie světským právem panují nad velikým zbožím tělesným, proti přikázání Kristovu a na přikazu svému úřadu kněžskému a k veliké škodě pánóm stavu světského, aby takovým kněžím to neřádné panování odjato a staveno bylo, a aby podle Čtenie nám příkladně živi byli a navedeni k stavu Kristovu a apoštolskému. Nebo psáno jest ve Čtení (Mat. 10,9): *A zavolav Kristus dvanáct učedníkuov svých... poslal je, přikazuje jim a řka: Nerodťte vládnúti stříbrem, ani zlatem, ani penězmi v měščích vašich; a*

(Mat. 20,25-27) die: *Kniežata pohanská panujú jiným, a kdož moc majú nad jinými, jich slovú dobrodėjci: ale vy ne tak, ale kdož jest z vás větší, buď jako najmenší, a kdož jest vuodcí, buď jako slúha.*

Čtvrté, aby všichni hřiechové smrtedlní a zvláště zjevní a jiní neřádivé zákonu Božiemu odporní řádem a rozumně od těch, jenž úřad k tomu mají, v každém stavu byli stavováni a kažení, a zlá a křivá pověst o tejto zemi aby vyčištěna byla, a tak aby se obecné dobré dalo království a jazyku Českému. Nebo *kdož ty hřiechy činie*, jakož die sv. Pavel (Rom. 1,32), *hodni jsú smrti, netoliko jenž je činie, ale i ti, jenž jim k tomu svolují.*

(zkráceno)

3, Vyber a zaškrtni čtyři požadavky husitů:

- Sloučení Pražanů a táboritů
- Zajištění co nejlepší výzbroje
- Přijímání po obojí způsobu
- Svobodné kázání slova božího
- Trestání smrtelných hříchů
- Modlení se 3x denně
- Konec světského panování církve
- Prohlášení M. J. Husa za svatého

Řešení

Doplňte vynechaná místa v textu:

V roce 1310 nastoupil na český trůn Jan Lucemburský, který se oženil s Přemyslovnou Eliškou. Padl v bitvě u Kresčaku. Jeho syn Karel byl českým králem Karlem I. a od roku 1355 římským císařem jako Karel IV.. V roce 1348 založil Karlovu univerzitu. V Praze nechal vybudovat Pražský hrad, most Karlův a katedrálu sv. Víta. Pražské biskupství bylo povýšeno na arcibiskupství. 1. arcibiskupem byl Arnošt z Pardubic. Země Koruny české tvořily Království české a vedlejší země Morava, Slezsko, Braniborsko, Lucembursko, Horní Lužice, Dolní Lužice.

Vyber a zaškrtni čtyři požadavky husitů:

- Sloučení Pražanů a táboritů
- Zajištění co nejlepší výzbroje
- Přijímání po obojí způsobu
- Svobodné kázání slova božího
- Trestání smrtelných hříchů
- Modlení se 3x denně
- Konec světského panování církve
- Prohlášení M. J. Husa za svatého

Zdroje:

Čtyři články pražské. In: Wikipedia [online]. [cit. 2011-04-13]. Dostupné z:<http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cty%C5%99i_%C5%B4lky_pra%C5%B4sk%C3%A9 9>